

להיאבק על העצמאות

יאיר אסולין | 07.05.2019 20:00

במידה רבה אפשר לומר, שהרגש הנוכח ביותר בסבב הלחימה הנוכחי, המי יודע כמה, הרגש ההולך ומזדחל עוד ועוד אל מרכז השיח הישראלי — הוא ההשלמה, הרמת הידיים, ויתור על כל ניסיון להבין מה קורה פה, מה ניתן לעשות אחרת, חוסר היכולת לשאול את עצמנו בכנות, כאזרחים, כמי שנדמה להם לכל הפחות שהם ריבוניים לגורלם, האם זו המציאות שאנחנו רוצים לחיות בה? האם עשינו הכל כדי שיהיה אחרת? האם אנחנו מסתכלים על המצב באופן כן? והמשפט שממחיש יותר מכל את הלך הרוח הזה, את התפישה הזו של השלמה, של הרמת הידיים, המשפט שאבסורד שהוא בכלל יכול להיאמר ככה, ביובש הזה, בלי שום התנצלות, בלי מלת סיוג, ולו הקטנה ביותר — וזו אולי ההמחשה הטובה ביותר לתהליך שעובר על התודעה הישראלית בכלל — הוא המשפט שאמר השבוע השר יובל שטייניץ, ש"גם בעוד 30 שנה נתמודד עם הטרור מעזה". ואתה מקשיב למשפט הזה, שנאמר בשיאם של ימי לחימה, עם הרוגים ופצועים, ואתה שואל את עצמך איזו חברה בריאה, חזקה, עצמאית באמת, היתה יכולה לקבל בכלל משפט גס רוח כזה, מנותק כל כך, משר בממשלה שאמור לשאת באחריות למצב? איזו חברה בריאה, עצמאית באמת, שלא עסוקה כל הזמן בהצדקת השלטון שלה, שלא מאשימה בכל מה שקורה את הצד השני, שמבינה שמה שחשוב הוא קודם כל ההתנהלות שלה, לא היתה מזדעקת מול מי שמוותר 30 שנה מראש על מציאת פתרון לבעיה מוחשית כל כך, קונקרטיית כל כך?

בכוונה אני לא נכנס כאן לעצם הדיון על תוכן הפתרון. אל תשאלו אותי בקנטרנות האופיינית, המתגוננת: "ומה אתה מציע?". התביעה מכל מי שמסתייג מהמצב להציג פתרון שלם וברור, ובהינף יד, היא אולי המניפולציה הגדולה ביותר. לא רק בעניין עזה, בכלל. ככה משתיקים את מי שעוד מנסה לדבר. אלא שלאזרח החופשי מותר לבקר את השלטון, לתבוע לדעת לאן הולכים, מה האסטרטגיה, גם כאשר הוא עצמו לא יודע מה הפתרון. זה הרעיון של שלטון, זו הסיבה שהציבור מממן אותו. ודווקא ביום הזה, ביום העצמאות ה-71, נראה שהמאבק על העצמאות שלנו, בתוכנו, הוא אולי האתגר המשמעותי ביותר כעת.

עצמאות לא במובן המדיני, הפוליטי, אלא עצמאות פנימית, עמוקה יותר, משמעותית יותר, כזו שממנה בסופו של דבר נגזרה העצמאות ההיא, כשהוכרזה, וכזו שאם היא לא תהיה, לאורך זמן, אז ספק אם גם העצמאות המדינית תוכל להמשיך להתקיים. עצמאות להתבונן במציאות מבלי לחשוב רק מנקודת מבט של הישרדות, עצמאות שמבקשת להתנהל לא רק מתוך הכאן ועכשיו המייד, אלא מתוך חזון גדול יותר, רחב יותר, עצמאות שלא מפחדת לשאול שאלות, שמחויבת למקום הזה ולחברה הזו הרבה יותר משהיא מחויבת לשלטון כזה או אחר, עצמאות שמכירה בכך שאין מסוכן מלדרוך במקום, שלהיות עצמאי זה הרבה יותר מרק לשרוד, להתקיים, שחייבים לדבר על משמעות. וכן, תגידו לי הכלכלה, המצב, היחסים הבינלאומיים. הכל נכון, אולי, במידה מסוימת, בטח כשהחברה הישראלית מתפוררת, אלא שחשוב להבין: עצמאות, לפני שהיא פוליטיקה או צבא או כלכלה, היא קודם כל עניין

של תודעה, של דימוי עצמי, מזה נגזר הכל.
וכאשר שר בממשלה שמכהנת כך או אחרת כבר עשר שנים ברציפות יכול לומר ביובש מקומם שגם
בעוד 30 שנה המצב יישאר אותו דבר, וכשהאמירה הזו מתקבלת כמובנת מאליה, אתה מבין —
דווקא ביום הגדול הזה, עם כל השמחה האמיתית, המוצדקת, שיש בו — איזו דרך עוד יש לנו לעבור
כדי שנהיה, כחברה, עצמאיים באמת.
yair.assulin@gmail.com